

Model de futur del Baix Ebre

Definició i disseny

Consell Comarcal
del Baix Ebre

Índex

1. Introducció.....	3
2. Visió de futur o model de Baix Ebre:	
finalitats generals, fites i objectius associats	6
3. Quadern de síntesi	14

1. INTRODUCCIÓ

En les planes que segueixen es descriu la visió o situació que es considera possible i desitjable en el llarg termini per la comarca del Baix Ebre. ¹ Dit d'un altra manera, constitueix els punts d'arribada del Baix Ebre de futur.

Com s'ha construït aquesta visió o model? Hem escollit 8 variables o dimensions clau i hem formulat la finalitat general per cada variable que volem aconseguir per la comarca en una perspectiva a llarg termini (en negreta en el text) El conjunt de les 8 finalitats generals conformen els eixos del model de comarca. De tal manera que les principals dimensions del model de futur del Baix Ebre que volem aconseguir, i que es constitueixen en el marc referencial de la nostra actuació col·lectiva, són:

- 1. Un creixement moderat de la població amb major presència de la població activa qualificada.**
- 2. Una economia que avança a través de la qualificació i sostenibilitat de tots els seus sectors productius, i és referent per la seva economia verda i avançada.** ²
- 3. Una comarca que fa realitat l'aprendre a aprendre, i aprendre a conviure al llarg de tota la vida.**
- 4. Preserva el seu medi ambient i s'adapta proactivament al canvi climàtic, posant en valor el seu patrimoni natural, econòmic i cultural de tot el seu territori.** ³
- 5. Una comarca pericèntrica i integrada, accessible externament i connectada internament amb una mobilitat basada en la sostenibilitat.**
- 6. Una comarca que progressa donant oportunitats a la igualtat social.**
- 7. Un sistema de cooperació territorial sinèrgic: multinivell i públic-privat.**
- 8. Un territori ben integrat en la regió mediterrània, que es projecta internacionalment a través dels seus valors relacionats amb allò que és blau i verd.**

---

¹ Considerem un període aproximat de 15 anys pels principals valors del model de territori. Encara que el model és a llarg termini, cal fer avaluacions a curt termini per anar constatant si la comarca avança en la direcció adequada en totes les seves finalitats i si cal afegir-hi correccions o reprogramacions.

² El model de territori té com a referència la Carta Europea de Turisme Sostenible, entre molts altres documents.

³ El valor endogen natural més destacat del Baix Ebre és l'existència de dos Parcs Naturals, Xarxa Natura 2000 i Reserva de la Biosfera.

En síntesi: ***una comarca que guanya el futur anant més endins i més enllà.***

Més enllà. Doncs pretén capgirar l'itinerari de les darreres dècades de lenta pèrdua de població, valor afegit i de cohesió social i territorial i situar-nos en un progrés social, cultural, econòmic i en sostenibilitat propi d'un territori que es desenvolupa en la societat del coneixement i en els objectius del desenvolupament sostenible.

Més endins. Per què aquest capgirament es vol fer sense deixar a cap grup de població i a cap sector econòmic enrere sinó que la innovació, l'increment de capital social, cultural impliqui a tothom, i de manera específica tant des de el punt de vista econòmic, com educatiu i cultural. Es pretén posar en valor el que són les característiques més diferencials del nostre territori: la comarca del Baix Ebre inserta en la reserva de la biosfera de les Terres de l'Ebre. Però també un progrés humà basat en els valors intangibles però decisius d'una nova governança basada en enfortir la capacitat de cooperació entre tots els actors públics, privats i en la iniciativa social i ciutadana, i en la promoció d'una cultura ciutadana que enforteix el sentiment de pertinença i el compromís d'acció en el nostre territori.

A partir de la definició de les 8 grans finalitats del model o visió del Baix Ebre de futur hem definit almenys *una fita mesurable o clau* per cadascuna de les esmentades finalitats (en lletra cursiva) i posteriorment els objectius associats o que despleguen les finalitats generals. La fita mesurable té el significat de que la seva realització té un valor d'arrossegat el conjunt d'objectius associats i la finalitat general.

En resum, el model o visió de la comarca consta de:

- Definició sintètica o emblemàtica
- 8 grans dimensions o finalitats generals del model o visió.
- Les fites mesurables.
- Els objectius associats que despleguen el model.

Un cop debatut i acordat per consens o per la gran majoria d'actors territorials, fonamentalment en una segona conferència estratègica, s'identificaran els principals projectes i accions necessaris per aconseguir o avançar en les finalitats generals i els objectius associats. Entre ells, diferenciarem aquells projectes i accions que podem aconseguir entre els actors del Baix Ebre i aquells, o aquells aspectes dels projectes, que cal actuar conjuntament com a "grup de pressió" davant de tercers.

Però també, i això és molt important, s'inclouran els projectes en marxa o previstos pels actors que estiguin en la direcció de fer avançar les finalitats generals del model o bé els objectius associats. Aquets projectes en marxa i previstos seran la base per organitzar les xarxes de col·laboració, complementarietat o coproducció de projectes entre els actors, que incrementaran la capacitat d'organització i acció de la comarca del Baix Ebre per afrontar els reptes de futur.

2 VISIÓ DE FUTUR O MODEL DE COMARCA DEL BAIX EBRE: FINALITATS GENERALS, FITES I OBJECTIUS ASSOCIATS

1. Sociodemogràfica. **Creixement moderat de la població amb major presència de la població activa qualificada.**

1.1 Fita Mesurable. *Increment de la població entre un 3-5%, en l'actualitat 78.000 habitants, en els propers 15 anys. Transformant la pèrdua de població produïda en els 10 anys que van entre 2012 i 2022, i retenint i captant talent en el creixement demogràfic.*

- El creixement s'haurà produït per una retenció de la població jove que surt de la comarca. La retenció de població jove haurà incrementat entorn un 5% anual aproximadament en relació a la població jove de l'any 2020. Aquest any 2020 es va produir una pèrdua de població jove.
- L'increment de població s'ha distribuït de manera equilibrada en el conjunt del territori de la comarca.
- El creixement de població nouvinguda haurà estat d'un 5-6 % en relació a l'any 2020. El creixement de la població nouvinguda haurà estat heterogeni des de la perspectiva social i geogràfica, combinant l'arribada de persones tant de l'UE i de forà de la Unió.
- El nivell d'estudis del conjunt de la població resident s'haurà incrementat en totes les franges d'edat i per gènere.
- La població activa i ocupada es distribuirà en un 50% entre dones i homes. En l'actualitat la població activa està formada per un 45'8% de dones i un 54'2% d'homes; i l'ocupada 44% dones i 56% homes.

2. Economia. **Una economia que avança a través de la qualificació i sostenibilitat de tots els seus sectors productius, i és referent per la seva economia verda i avançada.**

2.1 Fita Mesurable. *El valor afegit brut s'incrementa en un 8'5 % en els propers 15 anys, en el darrers 12 anys ha perdut un 7'9%.*

2.2 Fita Mesurable. *S'incrementa fins el 75% les contractacions de persones que tenen estudis alts i mitjans, en l'actualitat 62%.*

2.3 Fita Mesurable. La taxa d'atur del Baix Ebre se situa per sota la mitjana de Catalunya, avui és superior en 5 punts percentuals.

- Un territori referent i d'excel·lència en l'economia verda, circular i bioeconomia d'alta qualificació, contribuint al desplegament d'una economia descarbonitzada i al balanç neutre d'emissions.
- Un sistema de recerca i innovació orientat a l'economia del coneixement referent entre les comarques de Catalunya.
- Una economia que ha millorat substancialment els seus punts febles en tots els seus sectors productius: accés a personal qualificat, a noves fonts de finançament, increment de la inversió en I+D, i uns serveis qualificats en els recintes industrials.
- Amb una oferta turística desestacionalitzada sostenible i de qualitat que incrementa el seu pes en el VAB (Valor Afegit Brut). Baix Ebre es converteix en model de qualitat turística basat en la interacció amb la preservació del patrimoni natural, especialment als dos parcs naturals: el Delta i els Ports.
- Es caracteritza per un model agrari i d'aqüicultura productor d'aliments d'alta qualitat, modern, sostenible i respectuós amb els valors de la reserva de la biosfera.
- La cultura s'ha convertit en un factor econòmic clau, com base pel foment de la creativitat i la educació, i factor d'atracció de talent i turisme cultural.
- Es disposa d'un sector d'oci saludable i una amplia oferta d'associacions per la millora de les relacions socials del conjunt de la població i en especial pels joves.
- La comarca disposa del índex de desenvolupament humà, IDH, construït amb els criteris de NNUU i constitueix el valor referencial per mesurar el progrés del Baix Ebre. Els indicadors del l'IDH tenen en compte la esperança de vida, l'educació, la salut i el PIB.

3. Educació i cultura. **Una comarca que fa realitat l'aprendre a aprendre, i aprendre a conviure al llarg de tota la vida.**

3.1 Fita Mesurable. *La població amb estudis mitjos i superiors haurà incrementat un 12% entre 2022 i 2040.*

3.2 Fita Mesurable. *Els nivells formatius d'educació secundària de la gent del Baix Ebre, a partir dels 50 anys, haurà incrementat entorn un 7%, situant-se en els nivells més alts del conjunt de comarques de Catalunya.*

- Baix Ebre s'ha convertit en un referent educatiu per la població resident i visitant en base als valors i objectius associats a la reserva de la biosfera.
- Una comarca amb la capacitat de generar coneixement, fomentant la creativitat, la innovació i l'educació ambiental tenint els parcs naturals del Delta i dels Ports com factor i subjecte actiu.
- Disposa d'una ampla oferta professional de qualitat a l'abast de tothom i plenament accessible.
- S'estableix una estreta col·laboració entre les empreses i el sector educatiu. Una formació dual d'alta qualitat, que incideix en una bona correlació entre les principals activitats econòmiques i els actius en formació.
- Una de les comarques amb més proporció de població que estudia i es forma durant tota la vida, tenint la formació d'adults un dels seus principals instruments.
- Destaca la formació d'empreses a les seves plantilles com un fet referent del Baix Ebre.
- Es disposa d'una formació de qualitat per oficis professionals tradicionals i de qualitat a la comarca: fusteria, electricitat i pintura.

4. Sostenibilitat. Preserva el seu medi ambient i s'adapta proactivament al canvi climàtic, posant en valor el seu patrimoni natural, econòmic i cultural de tot el seu territori.

4.1 Fita Mesurable. Les inversions públiques i privades per adaptar-se al canvi climàtic hauran incrementat un 40% entre 2022 i 2040, per reduir les fuites energètiques, en energies renovables, etc.

- Una comarca que contribueix decisivament a la preservació de la biosfera en les terres de l'Ebre, mitjançant la conservació i gestió eficaç del patrimoni natural i de la biodiversitat en el conjunt del seu territori.
- Realitza un ús eficient dels recursos energètics, la implementació d'energies renovables en tot el seu territori.
- Fa realitat la gestió integral del cicle de residus.
- Gestiona integralment el cicle de l'aigua.
- Una comarca que ha aconseguit un relleu generacional de la pagesia i disposa d'una ampla oferta d'agricultura sostenible.

5. Territori i mobilitat. **Una comarca policèntrica i integrada, accessible externament i connectada internament amb una mobilitat basada en la sostenibilitat.**

5.1 Fita Mesurable. *El nombre de viatges intermunicipals amb medi de transport no contaminant ha incrementat un 20% sobre el total de desplaçaments.*

- Una mobilitat intercomarcal fàcil i sostenible que connecta tots els municipis entre sí, i amb el mercat laboral i els centres educatius de salut i benestar social. Una mobilitat que ha avançat notablement en transport públic i mobilitat privada no contaminant.
- Una mobilitat ferroviària supracomarcal eficient i de qualitat, que connecta amb el sistema aeroportuari internacional, i les grans capitals de la Mediterrània.
- Assegura la interconnexió ciclista del Delta amb les grans rutes cicloturístiques.

6. Cohesió social i reducció de desigualtats. **Una comarca que avança donant oportunitats a la igualtat i oberta a la diversitat.**

6.1 Fita Mesurable. Es redueixen en un mínim d'un 5% les desigualtats de renda i educatives i els desequilibris territorials entre els municipis del Baix Ebre, i entre aquest i la mitja de Catalunya.

- L'equitat de gènere a l'accés el treball, l'educació i a tots els sistemes de benestar està plenament garantida.
- Es disposa d'una oferta d'habitatges diversificada i assequible, en especial d'habitatge social, per sobre la mitja de Catalunya.
- Les persones nou vingudes participen de les mateixes aspiracions i possibilitats de promoció que les persones nascudes en el territori.
- Es garanteix el dret a l'alimentació saludable, al benestar social i a la salut psicosocial a tota la població.
- El sentiment de soledat en totes les edats es troba per sota la mitja de Catalunya.
- Una comarca que redueix progressivament els índex de vulnerabilitat i el risc d'exclusió social.

7. Governança. Un sistema de cooperació territorial sinèrgic: multinivell, públic-públic i públic -privat i obert a l'exterior (iniciativa social i mercantil)

7.1 Fita Mesurable Una comarca que es caracteritza per la col·laboració intermunicipal i la cooperació pública, privada i amb la iniciativa social. El treball en xarxes i clústers ha incrementat en més d'un 100% de 2022 a 2040.

- Baix Ebre punt nodal d'un sistema de municipis i comarques en xarxa que abasta al conjunt de Terres de l'Ebre, guanyant escala funcional amb Tarragona-Reus i la Plana de Castelló.
- Disposa d'un model d'acció turístic cooperatiu, vinculat a la natura i cultura patrimonial i gastronòmica.
- Una cultura ciutadana activa basada en el compromís i la col·laboració entre els actors que gestionen allò públic i privat i el món associatiu per aconseguir un millor futur.

8. Projectió exterior. **Comarca ben integrada en la Mediterrània que es projecta internacionalment**

8.1 Fita Mesurable. *El número d'esdeveniments, conferències i congressos d'àmbit mediterrani o superior incrementa un 150% l'any 2040 respecte al 2020.*

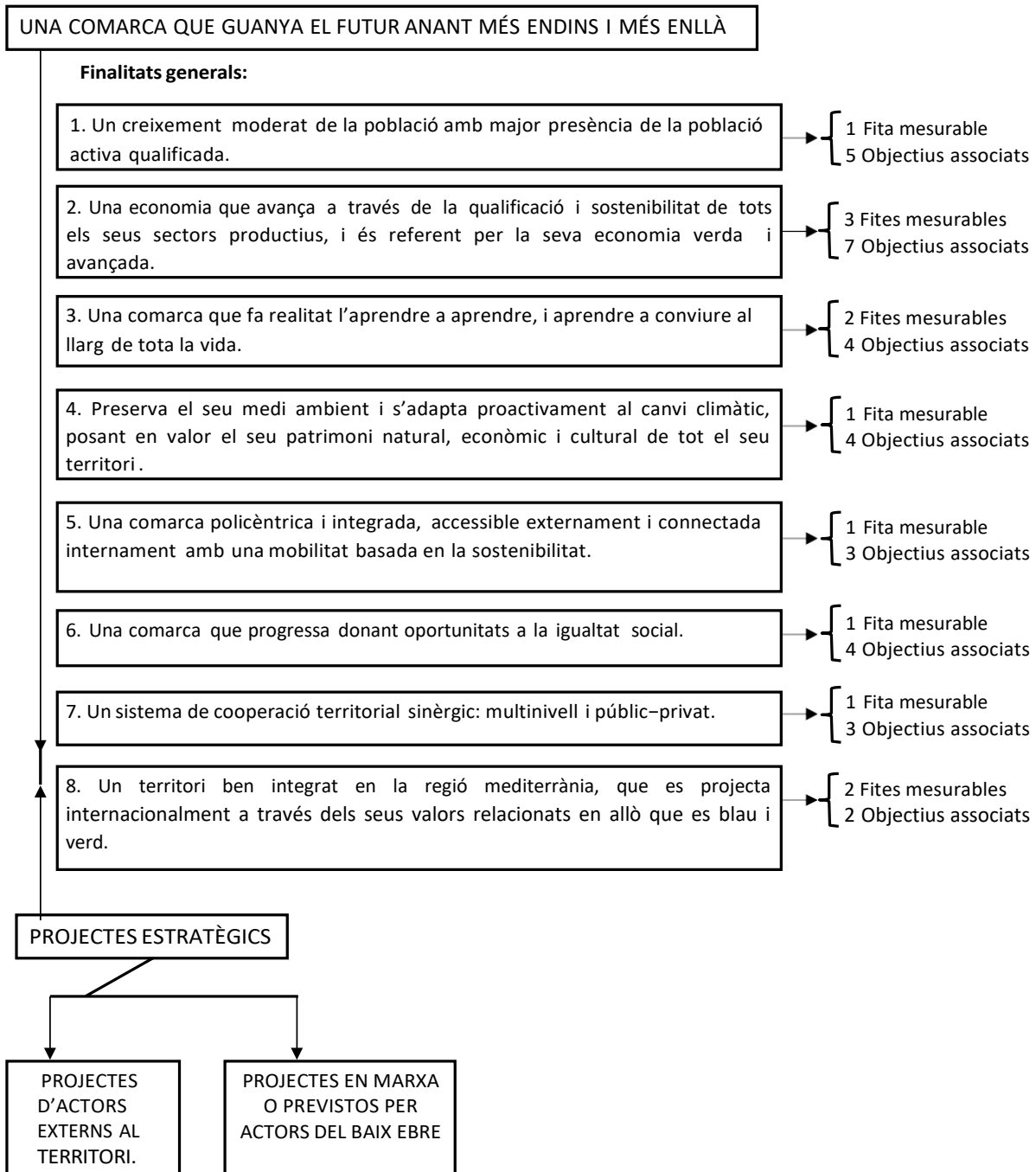
8.2 Fita Mesurable. *La presència d'actors de la comarca en organismes catalans, estatals i internacionals incrementa un 200% entre 2020 i 2040.*

- Comarca plenament inserta en la macroregió mediterrània.

- Es projecta internacionalment, mitjançant la marca Terres de l'Ebre, tenint en la preservació, dels parcs naturals del Delta i dels Ports, un factor de dinamisme econòmic, projecció cultural i cohesió social.

3. QUADRE DE SÍNTESI

Quadre de la Visió de Futur o Model territorial .

Visió Sintètica del Baix Ebre

Consell Comarcal
del Baix Ebre

**Generalitat
de Catalunya**

Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de Suport al Desenvolupament Local.